

MANUAL DE USO:

“Os días D e as semanas S”

(proxecto baseado en
filosofía REA e DUA)

Autor: Xosé Antón Vicente Rodríguez (@anegado)

**Mestre en Educación Primaria e licenciado en Filosofía e Ciencias da
Educación pola UNED**

CEIP O PIÑEIRIÑO (Vilagarcía de Arousa)

Materia ou materias e cursos a que se dirixe

As secuencias didácticas que forman parte de este proxecto teñen un carácter claramente interdisciplinar aínda que na programación as poidamos orientar ao currículo de **4º de Primaria** nas materias de **Ciencias sociais e Valores sociais e cívicos**. Pode utilizarse igualmente en 5º e 6º de primaria e incluso en 1º e 2º da ESO.

As secuencias seguirán as directrices do DUA (Deseño Universal da Aprendizaxe) relacionado de forma directa cos **recursos de aprendizaxe en aberto** (REA) e que implica a **acesibilidade universal á educación**.

A **lingua** das secuencias e ODEs independentes será en **galego** segundo dispón o *DECRETO 105/2014, do 4 de setembro, polo que se establece o currículo da educación primaria na Comunidade Autónoma de Galicia*.

Estrutura da secuencia didáctica:

Cada secuencia didáctica terá a seguinte estrutura:

- **0.- Folla de ruta** o que realizaremos na secuencia

- 1.- **Caderno de traballo:** Teoría sobre o **significado** da conmemoración, a importancia da Constitución de 1978 e do Estatuto de Autonomía de Galicia de 1981 como bases fundamentais para a convivencia, antecedentes, dereitos e deberes que recolle a Constitución, transferencia de competencias á nosa comunidade, símbolos oficiais de España e os propios de Galicia, ampliación da información.... Conta con pictogramas e actividades sinxelas de comprensión do aprendido...

- **2.- Glosario:** Vocabulario traballado na secuencia didáctica cunha breve definición adaptada á idade dos alumnos.

GLOSARIO (ver/ocultar todas as palabras)

A - D

Autonomía: Capacidade dun territorio para dotarse dun ordenamento político.

Bandeira: Pano, case sempre en forma de rectángulo, dunha ou máis cores e ás veces con escudo, que é símbolo dunha nación, partido, rexemento etc., ou que é sinal de algo.

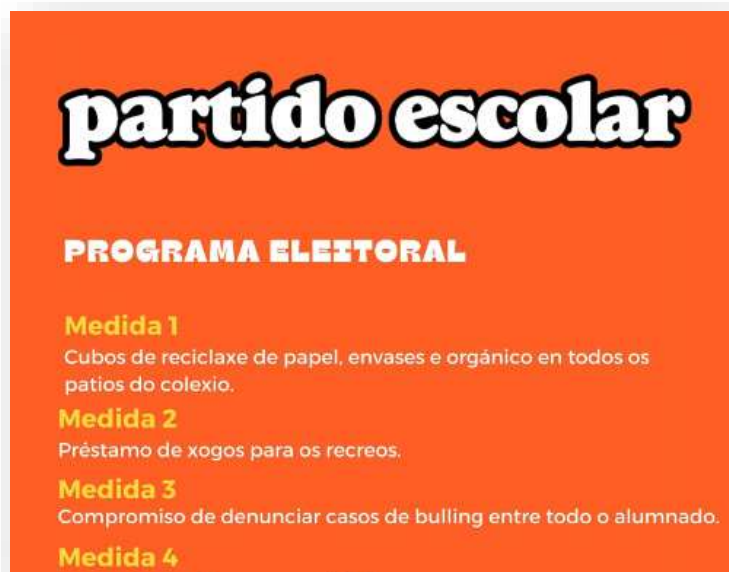
Comunidade Autónoma: División administrativa ou territorial con institucións comúns propia do Estado español.

Concello: Corporación constituída polo alcalde e os concelleiros, que ten ao seu cargo a administración dun municipio.

Congreso dos Deputados: Cámara baixa do Parlamento, propia dos países en que este está formado por dúas asembleas de representantes e integrada polos deputados, que ten como principal responsabilidade a redacción das leis e do control do goberno.

Conselleiro/a: Persoa que está á fronte dunha consellaría.

- **3.- Proposta de actividades colaborativas ou cooperativas:** non necesariamente dixitais.

- 4.- Webquest ou Miniquest sobre a conmemoración.

Introdución **Tarefa** Proceso Recursos Avaliación Conclusións

En **equipos de catro membros** teremos que seleccionar dez medidas que todos deberemos ter en conta para mellorar a convivencia na nosa aula e outras dez para todo o centro.

Estos son os documentos que deberán crear:

- Unha análise **DAFO** coas debilidades, ameazas, fortalezas e oportunidades tras realizar un debate en grupo sobre a convivencia na aula e no patio de recreo.
- Os catro ámbitos anteriores serán redactados de novo nun documento **CAME** no cal *corrixamos* as debilidades internas, *afrontemos* as ameazas externas, *manteñamos* as fortalezas do propio centro e *explotemos* as oportunidades que o ambiente nos ofrece.

- Seleccionaremos dez de estos elementos redactados que serán a nosa proposta como decálogo da convivencia na aula ou no centro.

- Coa proposta do grupo elaborarán unha infografía con algunha ferramenta informática.

[Wanicon. Contrecoz \(CC BY\)](#)

- 5.- Propostas de traballo con **dispositivos móbiles** ou emprego de ferramentas e técnicas de **metodoloxías emerxentes**. Teñen cabida igualmente propostas de ludificación.

- **6.- Recopilación e clasificación doutros materiais dixitais con licenza libre para traballar esta conmemoración** dando especial atención aos publicados no repositorio de contidos do espazoAbalar. Evitáronse todos aqueles que baseados en tecnoloxías obsoletas como flash ou java.

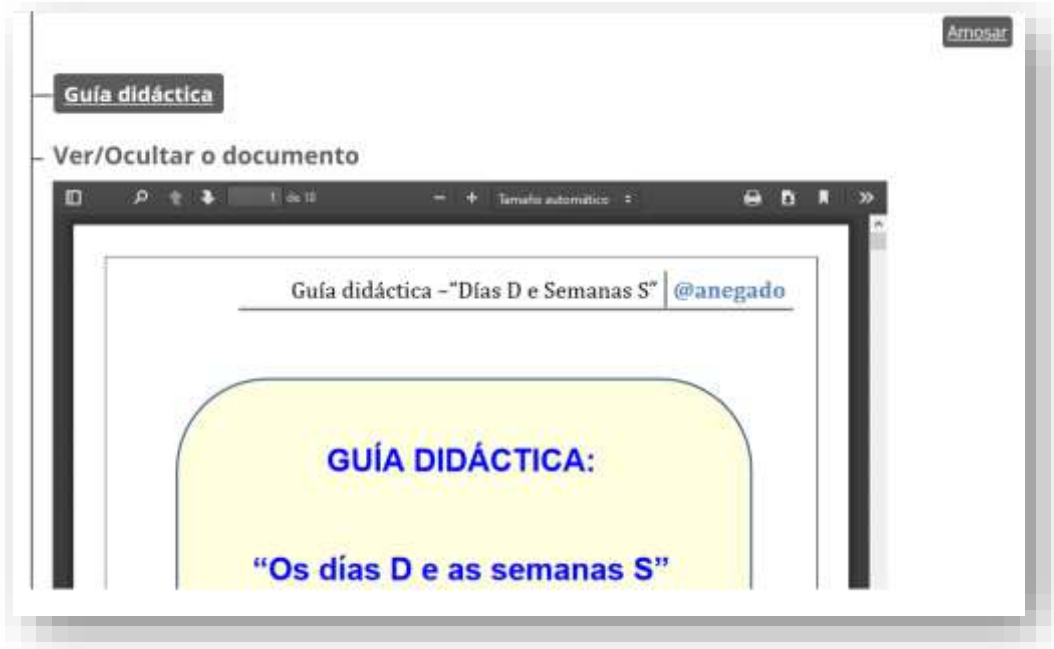
- **7.- Avaliación da secuencia didáctica:** Inclúe criterios de avaliación, instrumentos e rúbricas creadas ad hoc.

Avaliamos o traballo en grupo

Profesor: _____
Alumno: _____

Indicadores de avaliación	Excelente 4 🤗	Ben 3 😊	Satisfactorio 2 😐	Insatisfactorio 1 😞	Observacións	Puntos
Traballo cos compañeiros	Escota, comparte e apoia o traballo de outros. Trata de manter a unión dos membros.	Usualmente escota, comparte e apoia o traballo de outros. Non causa problemas ao grupo.	A veces escota, comparte e apoia o traballo de outros. Pero a veces non é bo membro do grupo.	Raramente escota, comparte e apoia o traballo de outros. Non é bo membro do grupo.		?
Actitude cara o traballo	Sempre ten unha actitude positiva cara o traballo.	Case sempre ten unha actitude positiva cara o traballo.	Algunhas veces ten unha actitude positiva cara o traballo.	Ten unha actitude negativa cara o traballo.		?
Clima de traballo	O clima de traballo foi o avelado. Existiu bastante intercambio de información no grupo.	A posta en común foi algo i insuficiente, pero o cima foi o avelado.	A posta en común foi significativamente insuficiente.	Non houbo intercambio de información e posta en común no grupo.		?
Elaboración das tarefas	As tarefas realizadas foron interesantes e orixinais.	As tarefas axustáronse ao solicitado pero con escaso grado de orixinalidade.	Insuficiente grado de elaboración das tarefas.	Nulo ou escaso grado de elaboración das tarefas.		?

- **8.- Documentos:** No apartado final integramos na secuencia os seguintes documentos: a guía didáctica, o manual de uso, os documentos técnicos en galego e castelán e un documento onde referenciamos a multimedia empregada.

Como funciona o caderno de traballo

O caderno de traballo (apartado2) é un libro en html5 no que atoparás unha estrutura que de seguro che resultará coñecida.

- 1.- **Título do caderno:** Aparecerá en todas as páxinas do libro. Aliñado á esquerda.
- 2.- **Subtítulo:** Tamén aparece en todas as páxinas. Aliñado á dereita e cun tamaño de texto menor que o título.
- 3.- **Texto encabezado da páxina:** Texto encabezado dunha páxina concreta. Só aparece nesa páxina.
- 4.- **Barra de progreso:** De xeito visual dinos que porcentaxe do caderno levamos visto e canto nos falta.

5.- Ocultar/Desocultar a botoneira: Oculta e desoculta os botóns do menú da dereita.

6.- Acceder a unha das páxinas do menú. Atallo para acceder a unha páxina concreta que inicia un dos apartados principais do caderno.

7.- Poñer en modo pantalla completa: Veremos o libro ocupando toda a pantalla.

8.- Información da actividade do alumno: Podemos ver o progreso do alumno no libro en canto ás actividades interactivas realizadas. As que non son interactivas non se puntuán. O informe pódese imprimir.

9.- Despregar/Ocultar o menú que aparece á esquerda cos atallos.

10.- Documento coa multimedia: Clicando neste botón ábrese un arquivo en pdf coa multimedia empregada no libro debidamente referenciada en canto a autoría, repositorio onde se aloxa ou licenza de uso que posúe. Temos que ter instalado no ordenador un visor de pdf (por exemplo o *Acrobat Reader*).

11.- Número da páxina actual.

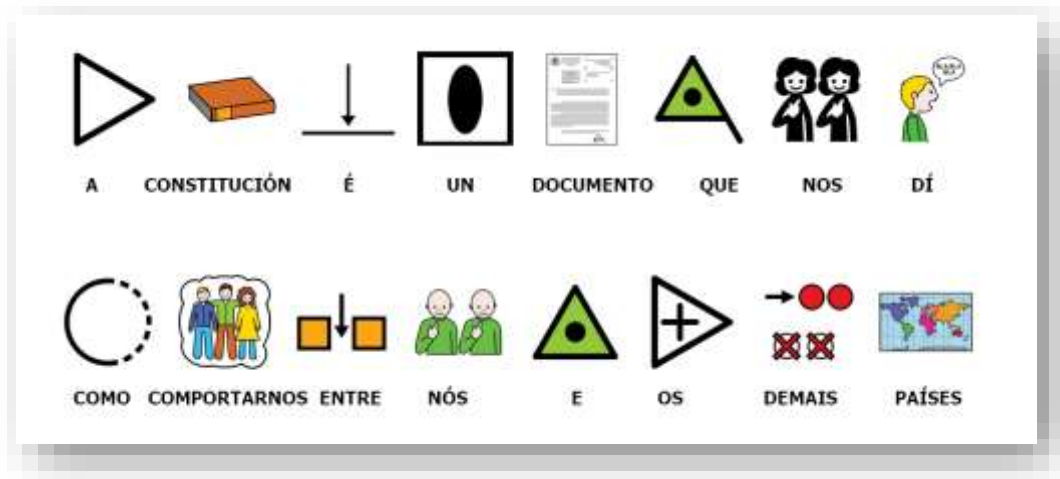
12.- Páxina anterior: Volta á páxina anterior do libro.

13.- Páxina seguinte: Para ir á páxina seguinte.

14.- Zona de traballo onde realizamos a actividade: pode ser de arrastrar, escribir...

15.- Botón de verificación: Para comprobar se a actividade interactiva está realizada correctamente.

Todas as secuencias contarán igualmente con **textos con pictogramas** para nenos con trastornos do espectro autista.

No libro de traballo de cada secuencia didáctica configuramos todas as **posibilidades de accesibilidade** que a ferramenta de autor nos permite como son:

- **Texto alternativo en todas as imaxes** e videos para os nenos con discapacidade visual que utilicen lectores de pantallas como JAWS ou NVDA,
- Posibilidade de **activar skins con maior contraste** para os botóns do libro (hai botóns en css para cambialos polos base)..
- Incluiremos **sons** pero só naquelas páxinas nas que sexa pertinente. Igualmente sons de acerto ou erro en todas as páxinas interactivas. Así, o alumnado poderá acceder a cada un dos contidos en diferentes formatos (visual, auditivo...). No presente caso só temos os sons do himno español e galego.

- Texto alternativo **avisando** das **páxinas** que se abran en **nova ventá**...

Mellora da convivencia nos nosos centros

Nesta secuencia didáctica traballaremos entre outros os seguintes **valores** que **mellorarán** sen dúbida **a convivencia nos nosos centros**:

- Respetar a historia e cultura propia.
- Valorar o cumprimento dunhas normas como mellora da convivencia e o ben común.

Avaliación

Realizaremos o proceso avaliativo en **tres momentos**:

Unha **avaliación inicial** ou **diagnóstica** cando iniciemos a aplicación de cada Secuencia Didáctica onde os docentes e o propio alumnado deberemos determinar o grado de coñecementos sobre o tema cos que contamos previamente, as falsas crenzas, prexuízos, e as posibles eivas técnicas ou conceptuais para a realización da secuencia.

Avaliación continua de *carácter formativo* durante as sesións precisas, na que revisaremos como evoluciona o traballo, se se cumpren os obxectivos ou deben ser revisados ou rectificadas.

Unha ***avaliación final*** ao remate da secuencia didáctica, a partir da cal extraeremos conclusións prácticas de cara a posteriores temáticas a traballar (se é efectivo este xeito de traballo, que tipo de contidos funcionaron mellor, os agrupamentos, os espazos utilizados, os medios técnicos, como foi a motivación, os resultados acadados axustáronse ou non ás expectativas...).

Atenderemos especialmente os seguintes CRITERIOS na avaliación:

- Grado de coñecemento acadado por parte dos alumnos e alumnas nos temas traballados.
- Grado de implicación dos alumnos e alumnas nas tarefas propostas (tanto individuais como grupais).
- Incidencia do uso das TIC e TAC na práctica docente.
- Atención aos intereses e motivacións dos alumnos.

Instrumentos de avaliación:

No caderno de traballo hai páxinas interactivas que se avalían de xeito automático así como noutros tipos de recursos: Xogos interactivos, brincaletas, Escape Room...

En moitas outras actividades amosamos **rúbricas** para que de xeito individual ou grupal avalíedes o voso progreso. Esta avaliación tamén pode ser realizada polo mestre.

Avaliamos o traballo en grupo						Profesor:	Alumno:
Indicadores de avaliación	Excecente 4	Ben 3	Satisfactoria 2	Insatisfactorio 1	Observacións	Puntuación	
Traballo en compaña	Vicenta zomparte e queda o traballo de outro. Trabala de maneira a colaborar co resto do grupo.	Usualmente vicenta colaborar e queda o traballo de outro. Non colabora adequadamente co grupo.	Al vicenta vicenta colaborar e queda o traballo de outro. Para a vicenta vicenta e os membros do grupo.	Al vicenta vicenta colaborar e queda o traballo de outro. Para a vicenta vicenta e os membros do grupo.	Al vicenta vicenta colaborar e queda o traballo de outro. Para a vicenta vicenta e os membros do grupo.	?	
Actitude cara o traballo	Semprei ten unha actitude positiva para o traballo.	Come sempre ten unha actitude positiva para o traballo.	Algunhas veces ten unha actitude positiva para o traballo.	Tem unha actitude negativa para o traballo.		?	
Cineo de traballo	Traballa de maneira autónoma e colabora co resto do grupo.	Traballa de maneira autónoma e colabora co resto do grupo.	Traballa de maneira autónoma e colabora co resto do grupo.	Traballa de maneira autónoma e colabora co resto do grupo.		?	
Traballo en grupo	Al vicenta vicenta colaborar e queda o traballo de outro. Para a vicenta vicenta e os membros do grupo.	Al vicenta vicenta colaborar e queda o traballo de outro. Para a vicenta vicenta e os membros do grupo.	Al vicenta vicenta colaborar e queda o traballo de outro. Para a vicenta vicenta e os membros do grupo.	Al vicenta vicenta colaborar e queda o traballo de outro. Para a vicenta vicenta e os membros do grupo.		?	

Xosé Antón Vicente Rodríguez (@anegado)